

*Naturskyddsföreningen i Kristianstad
och Bromölla*

Årsberättelse för år 2018

Hedblomster vid Äspet

Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromöllas styrelse redogör härmed för föreningens 97:e verksamhetsår:

Styrelsen har bestått av följande personer:

Valda för 2018

Ordförande Christer Neideman *Kassör* Agnetha Björklund

Övriga styrelseledamöter

Valda för år 2018

Barbro Ahlner
Emma Andersson
Anders Sigfridsson
Kristian Gärdsborn

Valda för år 2018-2019

Karin Bergendal
Kenth Ljungberg
Rune Stenholm Jakobsen
Mikael Ulvholt

Revisorer

Glenn Nilsson
Bertil Troberg

Revisorssuppleanter

Sven Birkedal
Evert Valfridsson

Valberedning

John Nordkvist och Anita Nilsson

Funktioner inom styrelsen

Vice ordförande Rune Stenholm Jakobsen
Sekreterare Anders Sigfridsson
Postmottagare Christer Neideman
Utbildningsledare Kenth Ljungberg

Fikapaus vid Drakamöllan 22 april

MEDLEMSSTATISTIK

Enligt Riksföreningens uppgifter hade vår förening 1374 medlemmar under 2018. Av dessa var 794 fullbetalande, 578 familjemedlemmar och 2 ständiga medlemmar.

EKONOMI

Under det gångna verksamhetsåret har kretsen erhållit gåvor om sammanlagt 4 000 kronor. Medlemsåterbäringen uppgick till 19 460 kronor och de kommunala bidragen till 5 500 kronor. Försäljningen av begagnad litteratur vid Kristianstad Bokfestival inbringade 1 280 kronor. Föreningens medverkan vid tranaktiviteterna i Pulken resulterade i 4 800 kronor.

Detta har, sammantaget med att Gyetorpsprojektet inte renderat några kostnader, medfört att det budgeterade underskottet på 11 000 kronor vänts till ett överskott på 7 770.55 kronor. Bra från ekonomisk syn vinkel. Sämre ur naturvårdssynpunkt.

Agnetha Björklund.

STUDIECIRKLAR i samarbete med Studieförbundet

Floravårdsgruppen har under året träffats på Studieförbundet varannan vecka i studiecirkel, dels under våren, när vi fortsatte att studera "Danmarks Vandplanter", och dels under hösten när vi inriktades oss på de gräsarter som påträffas i Skåne. Danmarks Vandplanter är ett fantastiskt bokverk i sin detaljrikedom och i dess beskrivningar av arternas utbredning kommenteras ofta Skåne. Under sommaren försökte vi träffas varje tisdag för att besöka hotade arter och deras växtlokaler. Den brännande torkan medförde att det blev färre träffar under senare delen av sommaren. Även dessa träffar genomfördes i studiecirkelform. Floravårdsgruppen har också haft ansvaret för de "blomstervandringar" som genomfördes under sommarhalvåret.

Kenth Ljungberg

FÖREDRAG, EXKURSIONER m.m.

Örndag i Tosteberga söndagen 21 januari

Vädret var mulet, vindstill och nära nollpunkten. Örnar fanns hela tiden att se runt örnmattningen och ute på öarna. Som mest sågs 19 havsörnar samtidigt och alla som kunde åldersbestämmas var ungfåglar. Nils Waldemarsson från Fågelklubben och Christer Neideman från Naturskyddsföreningen berättade om hoten mot örnarna och arbetet med att hjälpa dem på traven. I detta fall är det familjen Jarnemo som ända sedan 1977 matat örnarna vid Tosteberga, och denna dag satt Anders Jarnemo i gömslet för att avläsa örnarnas ringar och se varifrån de kommer. Evert Valfridsson räknade in ca 300 besökare och Tosteberga byalag sålde slut på 400 korvar!

Christer Neideman

Örnbuss till kusten söndagen 28 januari

Tjugoen passagerare under ledning av Evert Valfridsson från Fågelklubben och Christer Neideman från Naturskyddsföreningen anlände till Tosteberga hamn och Nils Waldemarsson från Fågelklubben mötte upp vid hamnen. Vädret var milt, mulet och blåsigt. På stenarna utanför örnateln satt 4-5 unga havsörnar och ibland var någon av dem uppe i luften och visade sina breda vingar. Vi njöt också av byalagets grillade korv. Sedan körde vi till södra änden av vår lilla skärgård och gick en liten runda runt Landön. På grund av den milda vintern var det inte så många dykänder som vanligt, men inne i den grunda viken innanför Lindö upptäckte vi både storspovar, bläsänder och en gravand. Vi kunde alltså redan nu ana att våren var på väg!

Christer Neideman

Mufflon, en ovälkommen gäst i den svenska naturen, onsdagen 7 februari

Föredrag med Nils Carlsson, länsstyrelsen, och Jan-Erik Mårtensson, tidigare distriktsveterinär. Föredraget var ett samarrangemang med Kristianstad Bromölla Jaktvårdskrets och lockade 17 personer.

Nils inledde med att berätta om EU:s direktiv gällande invasiva arter. Det är förbjudet att byta, odla, föda upp, transportera, använda och hålla 49 arter som listas som invasiva främmande arter av unionsbetydelse, enligt EU-förordningen 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Förordningen började gälla 1 januari 2015 och hittills är implementeringen i Sverige dålig. Gemensamt för invasiva arter är att de i sin naturliga miljö lever i ekologisk balans med andra organismer medan de vid introduktion i en ny livsmiljö plötsligt kan inleda en okontrollerad massförökning. Nils nämnde mårddhund som exempel, en djurart som i sin naturliga miljö i Korea har ungefär samma täthet (djur/ arealenhet) som rävar hos oss. Efter att arten släppts ut av ryska pälsdjursuppfödare har den spridit sig västerut. I Finland skjuts numera cirka 200 000 mårddhundar om året, i Tyskland uppskattas antalet mårddhundar till ett par miljoner. Andra exempel är tvättbjörn (ungefär 1,5 miljoner i Tyskland), kinesisk muntjak, som nu är det vanligaste hjortdjuret i England, växter som sjögull och parkslide. Genom att handeln blir alltmer internationell och vi människor rör oss mer över klotet ökar riskerna för att nya invasiva arter introduceras. Exempel på sena inkomlingar är suzukiflugan, vattenkrassula och gul skunkkalla. Nils betonade vikten av att agera tidigt, innan nya arter får ordentligt fäste samt att det utarbetas ett lagstöd för tvångsinsatser på enskild mark.

Dagens rubrikart, mufflon-fåret finns i fria bestånd på flera ställen i landet efter rymningar eller släpp från vilthägn. Enligt Jan-Erik Mårtensson är mufflon nära släkt med våra tamfår och kan parasig med får i frigående besättningar. Dessutom finns risk för överföring av smitta till tamfår. Det finns risk att mufflon kan bli en invasiv art och få en utveckling liknande den som vildsvinen genomgått.

Jan-Erik informerade om smittskydd och de sjukdomsrisker som djur, inkomna på olika sätt, kan föra med sig. Särskilt farliga är de som kan utvecklas till epizootier (epidemisk spridning bland djur) eller zoonoser (sjukdomar eller smittämnen som på ett naturligt sätt kan spridas mellan djur och människor). Som exempel nämns rabies, tuberkulos, blåtung och skrapie.

Jan-Erik visar avskjutningsstatistik för klövvilt där det framgår att antalet fällda älgar och rådjur i princip halverats sett över en 25 årsperiod och samtidigt har slaktvikterna minskat. Han vill förklara detta med en ökad utfodring med sockerbeter. Både rådjur och älg är "kvalitetsbetare" som lever på ett brett urval av örter, knoppar och kvistar. De har mikroorganismer i tarmsystemet som "jäser" maten innan den hamnar i magsäcken och som gör näringsämnena tillgängliga. Sockret i betorna stör mikroorganismerna. De oftast jordbemängda betorna sliter hårt på tänderna samtidigt som sockret från betorna bidrar till inflammationer i tänderna.

Jan-Eriks råd är att sluta mata klövviltet med sockerbeter. Sätt ut saltstenar, låt frötallar stå kvar och sprida tusentals tallplantor som blir till älgarnas vinterfoder, anlägg viltåkrar och kapa ned sly. Endast under besvärliga vinterförhållanden behöver viltet stödutfodring och då helst i form av havrekross eller speciellt viltfoder.

Kenth Ljungberg

Hållbart byggande- besök ett halmbalshus, söndagen 18 februari

Fjorton intresserade besökte Rune och Colette som bygger ett hus med så mycket naturliga material som möjligt. Huset har trästomme med halmbalar som isolering i väggarna och vasstak. De halvmetertjocka väggarna är sedan bestrukna med lera. Grunden är kallmurad och under golvet finns musselskalisolering. Bygget hade kommit så långt att massugnen var färdig och huset uppvärmt. Alla var imponerade över det gedigna arbetet med att bygga ett hållbart eget hus!

Christer Neideman

Vandring längs med Skräbeån söndagen 25 februari

Den traditionella vandringen från Nymölla kvarn lockade i år 21 deltagare. Vädret var soligt men kallt med andra ord var det vinter. Nils Waldemarsson ledde som vanligt i år trotsade han en förkylning. Vi följde den i år strida ån ner till havet, den nedre biten i kanten av Nymöllas pågående nedläggning av avloppstub. Grönsiskorna flög bland träden och gärdsmyg, talgoxar och blåmesar hördes. Några fick se en dvärgbeckasin som stöttes upp och en smådopping som visade sig en kort stund. Nere vid havet seglade en havsörn. Gravänderna lyste med sin frånvaro, vi såg mest gräsänder, knipor och knölsvanar. Några sångsvanar och en gråhäger syntes och en eventuell skärpiplärka. På tillbakavägen såg vi krokusar och pestskräp som hunnit med att komma upp innan kylan satte in. Efter fiket sågs två strömstarrar och mängder av stjärtmesar och på fältet vid Årup en stenfalk som jagades av en glada. Totalt sågs och hördes 36 olika fågelarter.

Barbro Ahlner

Föredrag om Botswana samt årsmöte onsdagen 14 mars

Thomas Johnsson berättade om det välmående och demokratiska landet Botswana i södra Afrika. En stor del av landet upptas av Kalahariöknen men här finns också många andra naturtyper till exempel det berömda Okawangoddeltat. Thomas berättelse började vid de ståtliga Viktoriafallen vid Zambezifloden på gränsen mellan Zambia och Zimbabwe. Efter de gigantiska dimhöljda fallen fick vi följa med på en safari i Chobe nationalpark i grannlandet Botswana. Här fick vi uppleva elefanter, lejon, antiloper och inte minst ett rikt fågelliv med bland annat hornkorpar, koritrappar och flera slags biätare. I Chobefloden simmar stora krokodiler och flodhästar och här övervintrar också grönbenor, ladusvalor och andra flyttande arter, som kanske häckat i Sverige.

Efter fikapausen fortsatte vi med föreningens årsmöte. Föreningens ekonomi är glädjande nog bättre än vanligt tack vare ett arv och sparsamhet med utgifterna. Nyvald till styrelsen blev Emma Andersson. Det meddelades också att den planerade Tranbussen till Pulken har skjutits upp till lördagen 7 april, på grund av den sena våren.

Christer Neideman

Tranbuss till Pulken lördag 7 april

Vintern var ovanligt långdragen med snö och is hela mars. Därför flyttades tranbussen fram 14 dagar, men ännu den 7 april hade bönderna ej börjat med vårsådden och därför hade heller inte tranmatningen börjat. Vi var 20 personer i bussen och vädret var soligt. Evert Valfridsson och Christer Neideman guidade. Vi stannade först för att titta på storkarna vid Viby. Det låg ruvande fåglar i alla tre bona och efter en stund anlände två av makarna och vi fick till och med se en parning i det nyaste boet.

När vi kom till Pulken fanns ca 300 tranor utspridda på betesmarkerna och småflockar sågs flyga förbi. De flesta tranorna höll sig emellertid ute på lämpliga åkrar, där det fanns kvar ätliga rester av fjolårets skörd av majs eller potatis. I gengäld var Pulken fylld med olika änder och gäss. Givetvis många gräsänder, men också många bläsänder på väg mot Norrland och en del krickor, skedänder och enstaka stjärtänder. Och storkarna från Härnestad sökte föda i Pulkens vattensamlingar. Vi hoppas att nästa vår blir mer normal så att tranorna visar upp sig ordentligt!

Christer Neideman

Röjardag i Gyetorp lördagen 14 april

Sex personer samlades för att hjälpa Gyetorps vackra blommor i konkurrensen med al och taggiga buskar. Som tur var hade Olle Wenngren redan lagt ner mycket arbete på att röja buskar, så vi kunde koncentrera oss på att elda ris. I det vackra vädret fick vi snabbt en rejäl glödhög att grilla korv på. Vi kunde också njuta av de återkomna vårfågelnarna t ex trädlärka och skärfläcka och de första vårblommorna t ex blåsippan och smånunneört.

Christer Neideman

Vandring vid Drakamöllan och Kumlan söndagen 22 april

Med start vid den nya angöringspunkten för Kumlans naturreservat ledde Kenth Ljungberg och Jonas Fransson en grupp om 16 vandrare genom några av Maglehemstraktens naturreservat. Sedan 2013 har det bildats fem nya naturreservat som ansluter till de tidigare naturreservaten Drakamöllan och Kumlan och den skyddade arealen har ökat från cirka 180 ha till 450 ha. Vår vandring inriktades mot det nybildade reservatet Maglehem, ett område som fram till för två år sedan mest utgjordes av sluten tallskog. Nu är tallen avverkad och området är inhägnat och betas. Topografien, som doldes av tallskogen, framträder nu tydligt och vi möter ett böljande backlandskap. Enligt skötselplanen ska 4,9 ha successivt plöjas upp och trädas för att skapa miljöer för bland annat fältpiplärka och dyngbaggar. Ytterligare 1,9 ha ska utnyttjas som "allmogeåker" med insådd av äldre kulturväxter och hotade åkerogräs. En tredjedel av denna yta är redan insådd med "fulltoftaråg" och frön av åkermadd, åkerfibbla och kalvnos har spridits ut. Huvuddelen av naturreservatet kommer att betas inklusive ett nästan 10 ha stort ädellövskogsparti i väster. När vi kryssat genom reservatet fortsätter vi längs vägen ned mot Lilla Drakamöllan, passerar Julebodaån och kommer in på Drakamöllan. Här blir det välbehövlig fikapaus.

Vi fortsätter österut, passerar Julebodaån via en spång och fortsätter till Kumlans NR. Det blir ytterligare en sväng inom Maglehems NR där vi i den sydöstra delen såg några rejäla ytor med blottad sand. I det soliga vädret lyste dessa ytor bländande vitt. Syftet med dessa "omgrävningar" är att få upp kalkhaltig sand till ytan. Den nästan vita sanden indikerar hög andel kalk.

Grävningens arbete är till hälften finansierat med EU-medel inom det s k SandLife-projektet. Efter att vi tittat på ytterligare sandblottor på Kumlans NR når vi startpunkten och avslutar dagen För den som vill bekanta sig med dessa nya reservat finns en nyanlagd, sammanbindande led på cirka 9 km, "Blåvingeleden".

Kenth Ljungberg

Vårvandring vid Siesjö söndagen 29 april

15 herrar och 10 damer njöt av det fantastiska vädret på vår vandring. En av herrarna var Lukas från K-Bladet. Krister Håkansson och Barbro Ahlner ledde vandringen och började med den något av vildsvin och körskador demolerade betesmarken. Här såg vi på tre sorters vårlök (vanlig, lund och dvärg), knippfryle, svalört, skuggveronica m.m. Vi jämförde stenröjd och icke stenröjd mark och skillnaden på stengärdesgårdar. Vid det forna torpet berättade Barbro om Grödbby och markerna däromkring förr och nu och om varför det inte har blivit naturreservat. Krister som lekt vid torpet som barn visade på kvarstående växter och vem som bodde här sist (åtta barn i sista kullen). Extra krydda var att göken gol. Vandringen fortsatte i lunden söderut med gulsippor, vitsippor, lungört, tandrot, olika nunneörter (håll, små och slok,) S:t Pers blad och vätteros. Vi fortsatte ner mot sjön som skyntade genom albården och all vass. Det blev lite historia om före och efter sänkningen

1956. Sen fikade vi vid torpruinen och på hemvägen tittade vi på ännu fler hålnunneörter m.m och berättade om fukt- och betesområdet norrut. Alla blev pigga på att återvända i juni och se på alla smörbollarna eller i augusti och försöka leta upp den stora ögontrösten.

Barbro Ahlner

Floravandring vid Stackedala onsdagen 2 maj

Det var en liten grupp på 10 personer som gav sig iväg för att gå en runda i det relativt nya Klintabäckens naturreservat tillika N2000 område i Stackedalaområdet. Ett tätortsnära naturreservat som ligger ca 1,5 km söder om Västra Vram, Tollarp. Reservatet bildades 2010 och utökades 2014 och omfattar nu drygt 72 ha. Genom området rinner Klintabäcken som så småningom rinner ut i Vramsån. Vattnet är klart, syrerikt och fritt från föroreningar vilket gör att här trivs flera ovanliga bäcksländor. Skogen är gammal och består mestadels av bok som ”klättrar” på sluttningarna. På grund av de branta sluttningarna och många stenblock har det varit svårt att odla och bedriva något skogsbruk vilket medfört att en del träd är riktigt gamla. Vi hittade bl.a. bokvårtlav som normalt sett inte växer på träd som är yngre än 150 år. Man gissar att skogen är mellan 300 och 500 år gammal och här finns gott om död ved vilket gynnar den biologiska mångfalden. Trots att det var väldigt torrt i markerna så lyckades vi hitta ca 25 olika växter som t.ex. smånunneört och hålnunneört.

Mikael Ulvholt

Vandring vid Segesholmsån söndagen 20 maj

Vandringen utgjorde en del av Leader-projektet ”Österlens sköna vattendrag”, som bland annat har som mål att informera om Österlenåarna från Segesholmsån i norr till Nybroån i sydväst. Segesholmsåns källflöden ligger högt uppe på Linderödsåsen, på gränsen till Hörby kommun. Ån startar i skogsmark cirka 200 meter över havet och slingrar sig genom ett beteslandskap i trakten av Gaddaröd och sedan strömmar och forsar den fram genom ett starkt sluttande parti i en djup, lövskogsdominerad dalgång. Efter Degeberga planar landskapet ut och ån rinner genom ett jordbruksdominerat slättlandskap tills den når havet. Vår vandring startar vid Mamölla, just där ån övergår i ett mer forsande avsnitt. Vi var 17 personer i sällskap och vi följde en upptrampad stig som delvis ledde fram i oländig terräng. Vi passerade genom ett biotopskyddsområde där skogen lämnats för fri utveckling. Här fanns gott om stående och liggande döda träd och det låg mycket döda träd och grenar i ån. Detta gynnar djurlivet i vattnet, många smådjur av olika arter som blir till mat åt fiskar och andra predatorer. Segesholmsåns vatten är kallt och näringsrikt. Ån hyser både öring, ål och bäcknejonöga samt sällsynta arter av nattsländor. Vid Trollemölla finns ett vandringshinder och dit fram är havsöring den dominerande arten. Vårt mål är Mörkavad, nära Degeberga Hembygdspark. Det finns ingen anlagd led längs ån, men när vi passerat Rallate blir det mer lättgånget och stigen utgörs delvis av gamla brukningsvägar. Förutom upplevelsen av den strömmande ån, de grova träden och de branta slänterna njuter vi av den frodiga markfloran. Här finns vårärt, lundbräsma, Sankte Pers nycklar, hässleklocka, kåltistel och mycket annat. Vandringen som var cirka tre kilometer lång bjöd på otroligt många och skiftande naturupplevelser.

Kenth Ljungberg

Floravandring vid Hamiltonhill torsdagen 24 maj

Cirka 30 personer anförda av Kjell-Arne Olsson studerade floran i betesmarkerna ovanför Hamiltonhills gård mellan Färlöv och Torsebro. Vi lämnade gårdstomten och gick västerut upp i en delvis blockrik betesmark. I kanterna på de kala hållarna i början märktes redan försommartorkan

och vegetationen hade börjat vissna ner. Uppe på höjden fanns frisk gräsmarksvegetation med luddtåtel, rödsvingel, ängssvingel, kamäxing och darrgräs. Eftersom stenblock och tuvor gav en fuktighetsgradient fanns arter både från torra miljöer och fuktiga som gråfibbla, backtimjan, daggkåpor, gulvial, revfibbla, humleblomster, slätterblomma, småvänderot och ängsvädd. Centralt i området fanns ett fuktparti som periodvis vattenfylles. Här fanns bland annat blåsstarr, igelknopp, sumpmåra, ältranunkel, mannagräs och kärrbräsma. Området är en utmark med lång hävdkontinuitet och vegetationen är betespräglad och beroende av betande djur. Markägaren, Martina Bärnheim, deltog i vandrigen och är den som ser till att det finns betesdjur i markerna och att igenväxningsvegetation i form av hagtorn, rosor, slån och björnbär hålls under kontroll.

Kenth Ljungberg

Floravandring vid Lyngsjö måndagen 4 juni

Värmen dallrade precis som i flera veckor och inget regn i sikte. Trots detta kom 42 personer (varav 19 kvinnor) till samlingsplatsen vid den forna badplatsens parkering. Här trycker vattnet på underifrån så även om det var torrt i ytan fanns många fuktkrävande växter kvar. Först såg vi ett flertal majnycklar som fortfarande blommade, massvis av tvåblad och en och annan ängsnyckel. Ett axplock av övriga växter vi såg var majviva, kärffibbla, gökblomster, småvänderot, vildlin, äkta förgätmigej, vattenmåra och sumpmåra, kärrspira, tätört, spikblad och flera Johannesnycklar och en gulyxne. Darrgräsen och kamäxingen var talrika och platt-, vipp-, slank-, hund-, näbb- och loppstar. Sen var det kärrbräken och ängsull och den ädlare gräsullen med sitt lilla blad och sträva blomstjälk och jolster och krypvide och... Med andra ord den biologiska mångfalden var det inget fel på.

Kjell-Arne ledde oss i allt detta. En fågel hördes: storspov

Barbro Ahlner

Vandringar i Kristianstad

Jag har som närnaturguide haft fyra trädvandringar under lunchtid: 3 och 24 maj i Parkstaden och 13 och 27 september längs kanalen runt stadens äldre delar. Jag har även förevisat träd i Tivoliparken, 6 juni på Nationaldagen samt 30 augusti.

Karin Bergendal

Partipolitisk debatt om miljö och klimat måndagen 4 juni

Tjugo personer åhörde debatten mellan riksdagsledamöterna Maria Malmer Stenergard (M) och Johan Büser (S). Debatten på Regionmuseet ordnades av Framtidsveckan i Kristianstad och utfrågare var Bo Olsson, FN-föreningen, med hjälp av Christer Neideman, Naturskyddsföreningen och Jan Lindelöf, FN-föreningen.

Christer Neideman började med att redogöra för Naturskyddsföreningens två senaste utvärderingar av riksdagspartiernas miljöpolitik. År 2014 utvärderades Alliansregeringens politik under 2010-2014 och den talande titeln löd "Fyra förlorade år". 2018 års undersökning av åren 2014-2018 har den mer positiva titeln "Ny fart i miljöpolitiken".

Maria och Johan fick sedan fem minuter var att fritt redovisa sin politik. Maria påpekade vikten av äganderätten och att alla åtgärder måste vara effektiva. Moderaterna vill också stödja basindustrin när den genomför stora teknikskiften t ex stålframställning med hjälp av vätgas i stället för kol. Johan sade att klimatfrågan är en ödesfråga och att vi har en dubbel klimateffekt i Norden. Han nämnde två nya styrmedel som kommer 1 juli: "Bonus- Malus" dvs att bilarna gynnas respektive

beskattas efter deras klimatpåverkan samt ”bränslebytet” dvs att man blandar in mer biodrivmedel i de konventionella bränslena.

Debatten mellan Maria och Johan blev bra och visade på både enighet och oenighet om olika frågor. Frågorna handlade om de farliga B:na dvs Bilen, Biffen, Bostaden, Butiken och Börsen. Från publiken kom frågor om bland annat befolkningsökningen och vår lokala flygplats.

Christer Neideman

Invigning av naturreservatet Mosslunda tisdagen 5 juni

Närmare hundra personer samlades för att inviga det nya kommunala naturreservatet. Kommunekologen Ulrika Hedlund berättade om områdets historia och om områdets naturvärden. Mosslunda består av betesmarker som aldrig konstgödslats och därför har kvar den ursprungliga rika floran. I mitten finns ett fuktigare område som delvis är rikkärr och förr i tiden använts som slåttermark för vinterfoder.

Christer Neideman från Naturskyddsföreningen höll invigningstalet.

Christer berättade om konflikten om sophantering på 1980-talet, då kommunen planerade en komposteringsanläggning på Mosslunda. Torgny Roosvall och Naturskyddsföreningens Floravårdsgrupp upptäckte att Mosslunda hade en mycket rik flora med många sällsynta orkidéarter. Vi kämpade därför för att stoppa komposteringsanläggningen och för att området i stället skulle bli riksintresse för naturvården. Vi lyckades få kommunen att återinföra betesdjur på området och började själva att röja buskar och björkar i det igenväxande rikkärr.

Det hela slutade lyckligt genom att kommunens nya fjärrvärmeverk byggdes för att elda biobränslen och inte sopor och att man i stället införde källsortering, återvinning och biogasutvinning ur det organiska avfallet. Och Mosslunda blev riksintresse för naturvård och har skötts för att gynna floran och är idag alltså ett nytt kommunalt naturreservat!

Christer avslutade med att utbringa ett fyrfaldigt leve. Därefter klippte han det blågula bandet.

Efter en stunds mingel och fika ledde Kenth Ljungberg från Floravårdsgruppen en välbesökt vandring för att visa områdets rika flora. Vi såg många vackra blommor t ex orkidéerna Jungfru Marie Nycklar, Göknycklar, Ängsnycklar och Grönvit nattviol.

Christer Neideman

Naturnatt med grodutflykt tisdagen 5 juni

Fem personer under ledning av Jonas Fransson begav sig ut för att lyssna på grodor. Färden gick söderut till Gislövs stjärna, dit vi anlände när det mörknade. När vi gick fram mot det vattenfyllda stenbrottet hörde vi genast några klockgrodors klingande rop. Efter att vi i den varma sommarkvällen väntat tills det blev riktigt mörkt, började en lövgroda spela strax intill oss. Vi kunde sedan höra ömsom klockgrodorna och ömsom den ensamma lövgrodan. Kanske hade de övriga lövgrodorna tröttnat på den extrema värmen och tagit semester.

Christer Neideman

Storkdag i Viby lördagen 9 juni

Ovanligt många åskådare samlades vid gårdsbutikens i Viby för att se när ungstorkarna ringmärktes. Evert Valfridsson från Fågelklubben och Christer Neideman från stödföreningen Storkens Vänner informerade om storken och Storkprojektet. Petter Albinsson, projektledare för storkprojektet, berättade också om storkarna och plockade med hjälp av en lift ner de tre ungarna från boet på gårdsbutikens tak. Ungarna spelade som vanligt döda när de ringmärktes med nummer 2451, 2452 respektive 2453. Ungarna i de två andra bona i Viby kommer att ringmärkas senare, när de växt till sig lite mer.

Christer Neideman

De vilda blommornas dag i Mosslanda 17 juni.

Den traditionella floravandringen i Mosslanda leddes, som så många gånger tidigare, av Anders Johansson. Tillsammans med exkursionsledaren var vi åtta stycken, som mötte upp. Det första vi fick syn på, var en välfylld svart sopsäck och en massa löst slängda tingestar, som tveklöst hörde hemma i Snårap. En alltid lika beklämmande syn.

När vi var klara att ge oss av, öppnade sig himlens portar och regnet öste ner. Samtliga hade varit förutseende och tagit med paraplyer, så vi anträdde vandringen utan att tveka. På väg mot den första stättan blev vi välkomnade av en röststark härmsångare.

Den långvariga torkan hade gått hårt åt växtligheten. Området upp till bronsåldersboplatsen har tidigare år varit översållat med teveronika. Så icke i år. Inte ett enda ex. syntes till. Det enda blåa vi såg var en ensam stor blåklocka. Den hade sällskap av en tillika ensam prästkrage. Vi började med att titta på en del gräs, såsom kamäxing, ängskavle och kruståtel. En krusskräppa och en vanlig ängssyra kom i vår väg. Vi tog tillfället i akt att titta på skillnaden mellan dessa. Vissa likheter med varandra har de. Regnet visade inte minsta tendens till att upphöra. Vi beslöt att gå direkt ut mot rikkärret.

Den första orkidé, som dök upp, var en halvvisnen Jungfru Marie nycklar. Senare såg vi flera, som var vid bättre vigör. Övriga påträffade orkidéarter var ängsnattviol, ängsnycklar och några utblommade göknycklar. Den mest frekventa orkidén var Jungfru Marie nycklar. Några majvivor hade överlevt torkan, även om de var illa medfarna. Likadant var det med ängsullen. Ältranunkel var det gott om. Höskallra behövde vi inte heller leta efter. Av tågväxter såg vi ryltåg och knapptåg. Åkerfräken och ängsfräken fanns också, liksom ett ex. av gökblomster. Vi fäste blickarna på två ytterligare gräsarter i form av stagg och knägräs. Efter mycket letande hittade vi den sällsynta Hartmanstarran. Allt som allt blev det sju starrarter.

Så plötsligt hände det, som ingen trodde kunde hända. Molntäcket sprack upp och solen kom fram. Det gjorde också fjärilarna. Flera exemplar av sexfläckig bastardsvärmare dök upp från ingenstans. Vi beundrade länge en skogsnätfjärils vackert tecknade vingundersidor. Flera blåvingar piggnade till i solen. De sista arterna vi noterade var en utblommad småvänderot och faktiskt flera exemplar av kattfot. De var långt gångna, men inte riktigt utblommade.

Innan vi gick tillbaka till bilarna, satte vi oss ner i gräset och intog våra medhavda förnödenheter. Solen värmdes skönt. Härmsångaren, som välkomnat oss på morgonen, höll fortfarande konsert, när vi återkom till P-platsen. En titt på klockan visade att vi trots vädergudarnas illvilja hade varit ut i

tre timmar.

Agnetha Björklund

De vilda blommornas dag vid Näsuviken söndagen den 17 juni

Efter en månad utan regn och med sommarvärme kom regnet. Vid startplatsen var vi trots detta 9 (varav 4 damer) och hann med att betrakta en mängd ruderatväxter och träd innan himlen öppnade sig. K-bladet anslöt med reporter och fotograf. Vi vandrade banvallsleden i ihållande regn och vek sen av till den spångade delen. Här märktes det inte att det hade varit torrt länge. Svärdslijorna, missne, äkta förgätmigej, vattenmärke m.fl. blommade och ormbunkarna var frodiga (strut- skogs-, maj-, gran-, hult- och ekbräken. och träjon). Vasstarr täckte stora delar med inblandning av sjöfräken. När vi intog vårt fika på en av de avsatta rastplatserna hade regnet slutat och vi kunde fortsätta i sakta mak och betrakta mer eller mindre vanliga växter. En av deltagarna skrev en artlista och det blev rätt många.

Barbro Ahlner och *Krister Håkansson* var ledare

De vilda blommornas dag på golfbanan i Åhus söndagen den 17 juni

Vädret var bra, ca 22 grader och en måttlig sydvästlig vind. Det hade varit rekordvarmt och mycket torrt hela maj och i juni tills för några dagar sedan, då det kom ganska mycket regn, och även i natt och i förmiddags regnade det, så växtligheten hade återhämtat sig lite. Ca 35 personer deltog i vandringen.

Vi började med att titta på ”bakgården”, där Kjell-Arne kunde visa bl.a. sandvita, blåeld, backlök och pukvete. Vi såg också taggsallat, med blad som står på högkant. Runt en vattenfylld håla kunde vi se hamnsenap, dillsenap (stillfrö), baldersbrå och rågvallmo.

Vi fortsatte på en grusväg genom ett torrt hedartat område, där vi snart såg hedblomster, som blev fridlyst på 60-talet (?), då det inte var ovanligt att den plockades för att torkas och fungera som eternell. Rotfibbla var det ganska gott om här, och puktörne såg vi, som blommade vackert.

Snart kom vi in på ett område som tidigare varit soptipp, och här hade också lagts schaktmassor. Här var växtligheten riktigt frodig, med t.ex. mycket svinmålla. Här såg vi också bocktörne, som ger de eftertraktade goji-bären. Buskarna här verkade dock inte sätta frukt. Kjell-Arne visade oss också ett stort exemplar av bolmört, som säkert var den giftigaste växten vi fick se. Den mest imponerande växten här var praktkungslys, som det var ganska många av. Torkan gjorde dock att de inte var lika höga som vanligt. Här fanns också en liten rugge med åkertistel, som vi senare kunde jämföra med en krustistel.

Vandringen avslutades med en liten tipspromenad på innergården. Två deltagare fick rätt på alla frågorna (12 st). Till sist bjöd golfklubben deltagarna på grillad korv och kaffe.

Anders Sigfridsson

Floravandring i Bockeboda måndagen 2 juli

Vi var 10 personer som under ledning av Kjell-Arne Olsson och Kenth Ljungberg gick ”blå spåret” ca 2,5 km. Kvällen var solig och ljum och nästan myggfri. Så här långt hade sommaren varit extremt torr och varm och på öppna marker var det mesta överblommat och nedbränt. Under de skyddande träden i skogen var mycket fortfarande grönt och vi hittade en hel del växter i blom. Marken var torr – frisk med mellanliggande fuktpartier och erbjöd varierande biotoper. Vi noterade cirka 85 olika växtarter. Bland annat såg vi blommande stor häxört, liten blåklocka, ärenpris,

grönvit nattviol, skogsstjärna, bitterpilört, ältranunkel, och videört.

Kenth Ljungberg

Floravandring vid Furehovs idrottsplats måndagen den 16 juli

Vädret var i varmaste laget, åtminstone 27 grader när vi började vandringen, och soligt med svag vind. Vädret hade ju varit extremt varmt sedan början av maj, och mycket torrt, och växtligheten var mycket märkt av detta. Trots värmen och torkan blev vi 15 personer, inklusive ledaren, Kjell-Arne Olsson.

Vi började med att gå söderut från parkeringen. Vi noterade snart t.ex. bockfot, gulmåra och hedblomster. En del växter hade klarat torkan förvånansvärt bra, t.ex. hedblomster och ängssyra. Vi gick delvis över mark som i floravårdssyfte hade plöjts. Kjell-Arne visade oss en del växter som nu hade slutat sitt korta liv, t.ex. vårt minsta gräs, vårtåtel. Ett gräs som väckte förvåning var tofsäxingen, som är en karaktärsväxt för det sällsynta växtsamhället sandstäpp, eftersom marken här inte var särskilt kalkrik.

Lite längre söderut kom vi till en svacka, där det inte var så torrt. Här såg vi bl.a. gulreseda. Vi ändrade kurs mot öster för att syna ett ställe där man tippat jord som låg i högar. Där växte ganska mycket bosyska och kanadabinka. En hundrova hittades också.

Vi tog en fikapaus i skuggan av tallar och alldeles intill en liten olaglig avstjälpningsplats. Efter det gick vi tillbaka till idrottsplatsens parkering.

Anders Sigfridsson

Floravandring i Gropahålets naturreservat torsdagen 9 augusti

Vi var 25 deltagare (varav 13 damer) som under Kenth Ljungbergs sakkunniga ledning besåg naturreservatet Gropahålet och fick höra om landskapets historia. Från att ha varit en ekkratskog blev här genom intensiv markanvändning ett öppet sandlandskap med jättelika dyner. För att kunna reglera Storesjö grävdes ett dike 1774 som resulterade i att Helgeå fick ännu ett utlopp 1775 och sjön nästan försvann (numera Lillesjö). Bönderna försökte binda sanden med strandråg och sandhavre (numera rör) och att gräva ner tallkottar. Omfattande plantering av bergtall på 1800-talet resulterade så småningom i en heltäckande skog. Under 1900-talet gjordes flera ansträngningar till restaureringen för att gynna insekts- och fågellivet. I EU-projektet Sandlife 2010.-18 har man skapat nya öppna sandytor och att få svensk tall att ta över.

Vandringen gick ner mot stranden genom tallskog med få kärlväxter. Kruståtel, vårbrodd, liten blåklocka ängskovall, fältsippeblad (här finns inte backsippa) och bockrot (med snarlika blad) betraktades. Nästa stopp var vid ett restaurerat öppet sandområde. Sandstarren bildade långa revor som band sanden, borsttåtel i små tussar, baktimjan, rotfibbla och där förnan (som skrapats bort) grävts ner tyvärr ett stort bestånd åkertistel och bergrör. I en före detta körväg fanns backglim, gulmåra, sandnejlika och fältmalört. Nere vid stranden fanns ett brett bälte med strandråg och sandrör och en och annan strandviol, flockfibbla, sodaört och saltarv. Marviol hittade vi ingen men tyvärr vresros (fast nyponen var goda). Längre upp visades vi på borsttåtel och fårsvingel som är föga näringskrävande. På tillbakavägen gick vi åter in i skog med ett fältskikt av kråkris, ljung och blåbär. Tidigare fanns här mer lingon men när skogen blir tätare tar blåbär över. Vid restaureringen satsar man på sydsidorna av dynerna så på nordsidorna kan man t.o.m se gran. I en av dynerna fanns ett flertal koniska fördjupningar och ett myrlejon grävdes fram. Närmare parkeringsplatsen ändrade skogen utseende det var lite mer löv och vi hittade björkpyrola, ryl, getrams och kaprifol.

Den som vill veta mer kan läsa på diverse hemsidor från länsstyrelsen, vattenrike och sandlife. Tack Kenth för visningen.

Barbro Ahlner

Akvarellmålning i Torsebro söndagen 26 augusti

Den 26 augusti 2018 arrangerades en målardag hos Emma Andersson i Torsebro. 7 personer deltog under programaktiviteten som leddes av Emma Andersson och Rune Stenholm Jakobsen från Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla. Aktiviteten började med ett föredrag om färglära och hur man arbetar med akvarellfärger. Därefter fick deltagarna arbeta med valfria motiv samtidigt som de fick vägledning av Emma och Rune. Under eftermiddagen bjöds det på fika. Dagen bjöd på många lärorika och kreativa inslag.

Emma Andersson

Informationsmöte om Segesholmsån tisdagen 4 september

I samarbete med Leaderprojektet "Österlens sköna vattendrag" genomfördes en inspirationskväll i Degebergaskolans bibliotek. Vår förening är medlem i Österlens Vattenråd som tillsammans med Vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tygeå "äger" Leaderprojektet. Projektet har anställt en projektledare, Valentina Zülsdorff, som var den som höll i informationsmötet. Temat var Segesholmsån från källorna till havet. Det informerades om syftet med Leaderprojektet, hur vattenråden jobbar och hur vattendragen mår. Det gavs tillfälle till diskussioner i grupp och möjlighet att ställa frågor och ge förslag till åtgärder. Det finns även möjlighet att i efterhand komma med förslag att öka kunskapen om ån eller hur vattenkvaliteten kan förbättras. Ett knappt 20-tal personer med olika bakgrund deltog i mötet.

Kenth Ljungberg

Politikerutfrågning inför valet onsdagen 5 september

Framtidsveckan ordnade en utfrågning av våra kommunpolitiker med statsvetaren Douglas Brommesson som moderator. Politikerna var från vänster till höger: Mikael Persson V, Fredrik Winberg S, Helena Winter Mp, Pierre Månsson L, Lena Holst C, Christina Borglund Kd, Peter Johansson M och Niclas Nilsson Sd.

Första frågan var "Är Kristianstad en hållbar kommun idag?" Svaren varierade, de flesta var ganska nöjda miljömässigt, men man var rädda för segregation och rasism. Politikerna fick svara Ja eller Nej på vissa frågor. På frågan om de vill tillåta vindkraftsparken Taggen blev det 4 Ja och 4 Nej.

På den större frågan om kommunens klimatstrategi var alla positiva till biogasen och flera ville bygga mer solceller. Elbilar och laddstolpar och fler cykelvägar efterfrågades också.

När Taggen diskuterades närmare framhöll L att de inte var med i Energiöverenskommelsen om att bygga ett helt förnybart energisystem. L och Kd påpekade att vindkraften var subventionerad. (Men idag är den enda subventionen att vindkraftverken får elcertifikat de första 15 åren och samma subvention gäller för nya biobränsleeldade kraftvärmeverk och för ny vattenkraft.) V påpekade att kärnkraften fortfarande är subventionerad genom att den är oförsäkrad och det är samhället som får betala vid större olyckor.

På frågan om deras farhågor om stranderosion och översvänningsrisker handlade de flesta svaren om risken för att Kristianstad översvämmas. Alla var eniga om att skyddsvallarna och pumpstationerna är viktiga och måste prioriteras.

På sista frågan om vilket som var den största utmaningen svarade C, Mp och S klimatet. Sd och M svarade integrationen, L svarade ekonomisk tillväxt. Det blev en bra debatt med cirka 60 åhörare.
Christer Neideman

Geologins dag lördagen 8 september

En lång karavan med bilar startade från naturum mot Ignaberga kalkbrott. Vi var cirka sextio personer varav många barn som under ledning av "Årets geolog" Elisabeth Einarsson, Högskolan Kristianstad, letade fossil i kalkbrottet. Elisabeth berättade att här var det för 80 miljoner år sedan (under kritatiden) ett hav "Kristianstadbassängen" där det levde hajar, bläckfiskar, dinosaurier och många andra djur. Det var lätt att hitta vätteljus (belemniter- en sorts bläckfisk) men vi hittade även fossil av många andra djur t ex musslor, armfotingar och sjöborrar. Någon hittade också en hajtand!

Vi flyttade oss sedan till kalkbrottet vid Ullstorp, där man också kunde skölja bort sanden med vatten och lättare hitta fossilen. Här hittade vi flera hajtänder och t ex rudister, som var konformade, fastsittande musslor, som mest påminde om havstulpaner till utseendet. Vi tackar Elisabeth för våra nyförvärvade kunskaper! Avslutningsvis fick barnen välja ut tre vackra stenar var ur den samling med slipade stenar vi fått från "Geologins dag".

Christer Neideman

Vi lyssnar efter kronhjortsbröl torsdagen 13 september

Fjolårets försök att höra kronhjorten bröla omintetgjordes av stormbyar och regn. Nu ett nytt försök och vi samlades vid Högestads gods. Aktiviteten var ett samarrangemang med Naturskyddsföreningen i Tomelilla. Vi var en handfull deltagare från vår förening och från Tomelilla mötte ett dussin personer upp. Övningen leddes av Ingmar Jönsson, ordförande i Tomelilla NSF och med lång erfarenhet av skogsbruk och viltet i skogarna. Inledningsvis visade Ingmar upp hornuppsättningar från våra fyra vilda hjorddjur; rådjur, dovhjort, kronhjort och älg och informerade om hornutveckling och skillnader i utseende. Därefter åkte vi till Baldringe kyrka och smög sedan försiktigt iväg ett stycke längs en skogskant. När vi samlats och tyst lyssnade ut i mörkret hörde vi brölände från hjortar. Någon lät väldigt nära och någon hördes mer avlägset. Ingmar med sin erfarenhet och med hjälp av en hörsel förstärkare noterade att minst sju hjortar var aktiva. Vädret var med oss, vinden var svag och himlen alltmer molnfri. På vägen tillbaka till bilarna studerade vi stjärnor och stjärnbilder på en himmel som var nästan fri från "humana ljusföroreningar".

Kenth Ljungberg

Miljöbarometern och miljöstrategiskt arbete i kommunen tisdagen 18 september

För föreningens del började årets Framtidsvecka med detta lunchföredrag av kommunens nya miljöstrateg Selina Malik. Selina beskrev hur det miljöstrategiska arbetet fungerar och vilka juridiska och ekonomiska styrmedel som kan användas. Vi fick samtidigt en översikt över kommunens måldokument och över de olika planer som skall styra arbetet i de olika förvaltningarna. Kommunen har på sin hemsida "Miljöbarometern" som ett hjälpmedel för att redovisa hur man lyckas med miljöarbetet. Miljöbarometern kommer att uppdateras under hösten, så att uppgifterna blir mer aktuella. Vi önskade Selina och hennes vikarie Kajsa Aldman lycka till i arbetet, samtidigt som vi under eftermiddagen spánt väntade på kommunfullmäktiges beslut om vindkraftsparken Taggen. Ett beslut som drivits fram av kommunalråden utan att ta hänsyn till den formella beslutsgången och där man struntat i att höra de tjänstemän och den nämnd som är sakkunniga. (Fjorton personer.)

Christer Neideman

Mer om klimatet tisdagen 18 september

Bo Olsson berättade om årets klimatriksdag, som ordnats av ideella organisationer för att lämna förslag till de politiska partierna i riksdagen. Man hade ledorden att klimatfrågan är **viktig**, att det är **bråttom** och att det är **möjligt** att förändra situationen. Målet är att tillämpa Parisavtalet och arbeta för en temperaturhöjning på högst 1,5 grader. Under klimatriksdagen diskuterades 250 olika motioner av vilka de viktigaste valdes ut för att skickas vidare till de politiska partierna.

Efter denna information såg vi första halvan av Al Gores film "En obekväm uppföljare". Vi fick se hur de grönländska glaciärerna smälter och hur det stigande havet översvämmar Miamis gator samtidigt som Al Gore sprider sitt budskap om klimatförändringen. Vi såg dock inte hela filmen som avslutas med Parisavtalet, där Gore lyckades få Indien att skriva under avtalet. (Sju personer.)

Christer Neideman

Läkemedel och antibiotika i Skånes vattendrag tisdagen 18 september

Erland Björklund, Högskolan Kristianstad, berättade om sin och Ola Svahns forskning vid deras "Molab" på Krinova. Den medicin vi äter (ca 40 000 tabletter under livet) kommer oftast ut ur kroppen med urinen och följer sedan med avloppsvattnet genom reningsverket och ut i vattendragen för att slutligen hamna i havet. Av de 13 000 läkemedel som är godkända i Sverige har man på Molab analyserat 22 utvalda läkemedel t ex de verksamma substanserna i Voltaren och Sobril. Man har mätt in- och utgående vatten i avloppsreningsverken samt halterna uppströms och nedströms i vattendraget. Man har t ex kunnat räkna ut att av dessa 22 läkemedlen släpps 47 kg/år ut från Kristianstad till Hammarsjön och utsläppen från Malmö är 275 kg. Man har också tagit fram en metod för att rena avloppsvattnet från dessa oönskade ämnen. Genom att koppla på ett sandfilter och ett filter med aktivt kol efter det konventionella reningsverket kan man få en effektiv rening av dessa ämnen som annars skulle passera opåverkade genom reningsverket. De närmaste åren kommer staten att ge bidrag till de kommuner som vill komplettera sina reningsverk på detta sätt. Och vi hoppas att när Kristianstad snart bygger om sitt centrala reningsverk så kommer kolfiltren att finnas med, så att Helgeåns fiskar, uttrar mm slipper att få biverkningar från alla våra läkemedel. (27 personer)

Christer Neideman

Agenda 2030 och en hälsosam Hanöbuktsregion torsdagen 20 september

Jennie Larsson från World Maritime University i Malmö och paraplyorganisationen "Samverkan för Hanöbukten" berättade om hur man vill arbeta för en friskare Hanöbukten. Organisationen kommer att bildas officiellt i höst och man arbetar främst med mål nr 14 i Agenda 2030: "Hav och marina resurser". Man vill få fram ett bättre samarbete mellan myndigheter, industrier, markägare,

ideella föreningar, byalag – alla som påverkar eller är intresserade av Hanöbukten. Man kommer att ha en styrgrupp som driver arbetet framåt och göra en sårbarhetsanalys för Västra Hanöbukten, ha en tävling som går ut på att lösa något av problemen och starta en Hanöbuktsfond som kan ge ekonomiskt stöd till goda projekt. Helst vill man samarbeta inom hela Hanöbukten det vill säga få med även Blekinge och Bornholm i arbetet. Vi önskar lycka till och vill gärna att det också att det samtidigt startas ett "Kustvattenråd för Västra Hanöbukten"! (Fjorton personer)

Christer Neideman

Svamputflykt till Ryssberget söndagen 23 september

Efter en mycket torr sommar med ingen svamp kom regnet och åtminstone soppar, kremlor och riskor dök upp. I år tog vi oss till Grundsjön eftersom där finns goda parkeringsmöjligheter och olika typer av skog. Ett femtiotal svampintresserade (25 män, 25 kvinnor och 2 barn) finkammade skogen med egna svampkorgar. Inte en enda kantarell eller trattkantarell men desto fler narrkantareller. Åtskilliga soppar mest sten- och brunsopp och två stora blomkålssvampar lades på ledaren Jan-Åke Lönqvists presenning. Plus en massa annat mer eller mindre ätligt som Jan-Åke pedagogiskt sorterade och berättade om. Vädret var strålande och även om svamptillgången var lite skral var alla nöjda och belåtna.

Barbro Ahlner

Näsums bokskogar lördagen 6 oktober

Konkurrens med Höstglöd (massa jippon i centralorten) gjorde att vi bara blev 10 st som ägnade en härlig höstdag åt de fina Näsums bokskogar. Reservatet bildades 2010 och har varit tämligen osynligt. Nu är tre stigar utmärkta och snart uppdateras informationstavlorna och en vägskylt sätts upp vid väg 116. Vi tittade och fick höra om landskapet och dess historia med hålväg, odlingsrösen, stengårdsgårdar och betade och fristående träd m.m. Ulla Berglund visade oss på trevliga och vackra träd, svampar, mossor, lavar och ett och annat insektsspår (bokborre, jättesvampmal..).

Barbro Ahlner

Mossornas dag söndagen 14 oktober

Det kom tre deltagare, vilket var något skralt med tanke på att det var fint väder. Å andra sidan är man glad att det kom någon. Deltagarna var i övrigt vetgiriga och sa att de lärde sig en massa de inte visst förr. Bockatorpet utgjorde ett bra ställe för utflykten, med både faciliteter nära och närhet till omskiftande skogsmiljöer.

Rune Stenholm Jacobsen

Vandring vid Verkeån söndagen 21 oktober

Vi samlades i Brösarp men förflyttade oss sedan till den stora parkeringsplatsen vid Haväng där vi inledde vandringen på leden på norra sidan av Verkeån. Vi var 18 personer inräknat undertecknad och Mikael Ulvholt som ledde vandringen och höstvädret var på vår sida. Vandringen utgjorde en del av Leader-projektet "Österlens sköna vattendrag", som bland annat har som mål att informera om Österlenåarna från Segesholmsån i norr till Nybroån i sydväst. Temat kretsade kring Verkeån, både historiskt och dagsaktuellt. Ån har fått sitt namn från Alunbruket i Andrarum, "Alunverket", även om den i sitt nedre lopp också kallas Skepparpsån. Ån har sina källflöden uppe på Linderödsåsen SV om Önnköping i Hörby kommun. Fallhöjden är cirka 180 meter och ån strömmar fram i stora delar av sitt lopp. Vid Hallamölla bildar den Skånes högsta vattenfall med en sammanlagd fallhöjd av 23 meter fördelat på fem forsar. Kvarnplatsen vid Hallamölla är dokumenterad sedan slutet av 1400-talet. Nedströms Alunbruksområdet rinner ån i en trång dalgång omgiven av branta sluttningar. På vissa ställen blir dalgången bredare, ån flyter långsammare, rinner i krokar (meandrar) och det går att upptäcka rester av äldre fåror när ån tagit sig ny väg. Efter drygt tre kilometer når vi fram till museijärnvägen. Här stannar vi och fikar.

Vi passerar sedan ån via järnvägsbron och ansluter till leden på åns södra sida. På vägen tillbaka passar vi på att titta på "Öradekaren", som är en anläggning för fångst av lekvandrande öring, ett s k hoppfiske, där fisken fångas i träfällor när den försöker ta sig förbi ett vattenfall. Hoppfisket är flera hundra år gammalt, men anläggning restaurerades för några år sedan. Den har ett stort kulturhistoriskt värde och numera tillåts öringarna hoppa förbi fällorna. Efter nästan fyra timmar och sju kilometers vandring är vi tillbaka vid parkeringsplatsen och avslutar dagen.

Kenth Ljungberg

Föredrag om ätliga växter tisdagen 30 oktober

Föredraget om ätliga växter lockade en stor publik och lokalen var fullsatt. Många kände säkert till Anita Zieme sedan tidigare då hon bl.a. arbetat på museets restaurang. Numera driver hon en egen verksamhet på Börringe kloster. Att lyssna på Anita gör att man börjar se på ogräset med andra ögon. Mycket av det som Anita använder i sin matlagning är sådant som vi normalt sett förknippar med just ogräs. När man får reda på att mycket är ätbart och en del även nyttigt så blir det genast intressant att gå ut i trädgården och leta ogräs för att se vilket ”skafferi” man har i sin trädgård, om man nu har en sådan, annars går det att plocka på den vanliga promenaden om den går i område som inte är trafiknära eller påverkad av andra föreningar. När det gäller maskrosen kan man i princip äta hela växten inklusive roten. De små blomknopparna kan stekas och de lär vara riktig goda. Det var efter en sjukdomsdiagnos som Anita började intressera sig för om kosten och framför allt vad man åt, kunde göra skillnad. Hon började experimentera och efter att ha läst många böcker om ätliga växter började hon äta det hon hitta i närområdet. Det visade sig att hon mådde bättre och hon kände att hon var på rätt väg. Numera använder Anita mycket av det hon hittar i sin omgivning i sin matlagning. På föreläsningen visade Anita upp mängder av växter som kan ätas och vilka positiva egenskaper de har. Det bjöds även på dryck, bollar med bland annat mossa och knäckebröd med nässlor. En mycket intressant föreläsning som säkert gjorde att en del ser på kirskaalen med andra ögon. Den kan hackas och blandas med crème fraiche och du har en god lite pepprig sås till fisken.

Mikael Ulvholt

Vi tittar på lavar vid Åbjär söndagen 11 november

Ravinen vid Åbjär ligger mellan Östra Sönnarslöv och Huaröd och är sedan 2012 ett naturreservat. I bäckravinsens botten ringlar Mjöån fram som är ett tillflöde till Helge å. Ån har sin upprinnelse i Fjällmossen. Mjöån är ett vattendrag med mycket höga naturvärden. Ravinen vid Åbjär skuggas av ädellövskog, främst bok och den svårtillgängliga terrängen gör att marken mest använts som utmark. Det gör att träden är mycket gamla och branterna gör att de faller och blir liggande vilket betyder mycket död ved vilket i sin tur gör att här finns många sällsynt, rödlistade svampar, lavar och mossor. Vi var inte många som tog chansen att under Örjan Fritz kunniga ledning låta tid och rum försvinna för att ägna några timmar åt att med lupp finkamma de fantastiska trädstammarna för att se några av de sällsynta svamparna, lavarna och mossorna. Vi fick se ett tiotal rödlistade arter och många signalarter med mer eller mindre fantasifulla namn som t.ex. Röd Pysslinglav, Olivklotterlav och Stiftklotterlav. Man behöver naturligtvis inte krypa runt kring trädstammarna med lupp för att se något speciellt utan ravinen, branterna och den ringlande Mjöån är i sig en upplevelse och här finns flera stigar som leder en runt i området. Efter några timmars krypande runt trädstammarna började det regna och vi vandrade tillbaka till bilarna. På sätt och vis var det lite tur att vi inte var så många för det gjorde att vi kunde samlas runt ett träd och de kunniga kunde peka dela med sig av sina kunskaper till de som inte var så hemma i lavarnas och mossornas rike. En mycket givande dag som tack vare kunniga personer fick tiden att bara, likt Mjöån, rinna iväg.

Mikael Ulvholt

Annandagjulvandring onsdagen 26 december

Annandagen bjöd på solsken, mildväder och en grön jul. Cirka 30 personer deltog i vandringen som gick genom Tivoli och längs Helgeå och Hammarsjön mot Ekenabben. Strandpromenaden längs Hammarsjön har höjts rejält och försetts med extremt stabila ”bänkar”, sedan senaste vandringen. Härifrån såg vi fyra havsörnar sitta i buskarna utanför Kvinneholme. När vi fikade vid Ekenabben kom en ung havsörn flygande mot oss, slog ett byte ute i vattnet och satte sig sedan på en sten vid

Kvinneholme för att äta. Fikapausen förgylldes också av att en kungsfiskare flera gånger flög förbi stranden där vi satt. Sammanlagt räknade Evert Valfridsson från Fågelklubben in 45 olika fågelarter under vandringen (vilket är rekord) och vi hittade 8 olika blommande växter, vilket också var mer än väntat eftersom vi haft frost tidigare. Undertecknad spådde först en fortsatt mild vinter på grund av det låga vattenståndet i markerna, men jetströmmarna i atmosfären är inte stabila så vintern kan senare bli rejält kall om polarluften får grepp om oss.

Christer Neideman

NATURVÅRD

Gytorpsprojektet

Det officiella LONA-projektet är nu avslutat men föreningen har fortsatt med röjningar i rikkärret. Länsstyrelsen har hägnat in själva rikkärret med ett nytt staket.

Ansvarsarter

Vi deltar i ett lokalt naturvårdsprojekt (LONA) tillsammans med Kristianstads kommun och andra föreningar, som går ut på att inventera och skydda några av de arter som är speciella för kommunen t ex martorn, gullstånds, jättemöja, sandnörel och ryl.

Länsstyrelsens gåsgrupp för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten

Skördeskador har förebyggts genom att Göran Frisk varit ”skrämselkonsulent”. Man har också haft ”gåsåkrar” för att locka gåsflockarna från värdefulla grödor. Tranmatningen vid Pulken kom detta år aldrig igång och antalet tranor på platsen blev lågt. Föreningen har varit representerad i gruppen genom Christer Neideman.

Storkprojektet

I Viby häckade tre friflygande par. De tre äldsta ungarna ringmärktes och visades upp för intresserade den 9 juni. I Härnestad häckade fyra friflygande par. I Hovby fanns tre par.

Utfodring av övervintrande örnar

En örnatel har funnits vid Tosteberga under vintern. Utfodringen med strupar och lungor från Scan har skett från december till början av mars. Lars Jarnemo med familj skötte som vanligt örnmattningen.

Grodgrupp

Grodgruppen hade ett möte under våren och hade en grodexkursion till Gislövs stjärna på Naturnatten 5 juni. Sammankallande är Jonas Fransson

Kristianstads Vattenrike

Föreningen har varit representerad i samrådsgruppen för naturvård i Biosfärområdet Kristianstads Vattenrike genom Christer Neideman och Agnetha Björklund.

Grundvattenråd för Kristianstadsslätten

Föreningen har varit representerad i rådet genom Barbro Ahlner.

Vattenråd för Skräbeån, Ivösjökommittén och Immelngruppen

Föreningen har varit representerad i vattenrådet genom Barbo Ahlner och i kommittén genom Christer Neideman. Föreningen är representerad i Immelngruppen genom Ulrika Tollgren.

Österlens Vattenråd

Kenth Ljungberg har representerat föreningen i vattenrådet och ingår även i dess styrelse som sekreterare. Österlens vattenråd har tillsammans med vattenrådet för Nybroån, Kabusaån och Tyge å beviljats medel för ett Leader-projekt, som förhoppningsvis ska leda till åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i åarna i sydöstra Skåne.

Helgeåns vattenråd

Agnetha Björklund representerar vår förening och Christer Neideman har varit med i vattenrådets styrelse.

INTERNET

Hemsidan och Facebook

Hemsidan har uppdaterats av Barbro Ahlner och Christer Neideman. Föreningen har också en Facebookgrupp, och dessutom en speciell Facebookgrupp för Floravårdsgruppen.

Sländan

Databasen har uppdaterats och innehåller foton av mer än 1200 arter.

HANDLA MILJÖVÄNLIGT

Kretsens Handla miljövänligt-grupp anordnade två arrangemang under året: Klädbyttardagen 14 april på Regionmuseet samt 3-4 oktober (v. 40) med Miljövänliga veckans tema "Fixa grejen" i samarbete med Röda Korset i Kristianstad och Ditt och datt-verkstaden. Utanför mataffärer gav vi äpplen till dem som tog hem varorna i egen kasse: Stort tack till vår sponsor Krister Eriksson som skänkte frukten!

Karin Bergendal

STUDIEFRÄMJANDET

Förutom de tre studiecirklar som Floravårdsgruppen genomförde har Karin Bergendal och Kenth Ljungberg lett två cirklar som handlat om Tivoliparkens träd (en på våren och en under hösten). Våra föredrag genomförs som kulturarrangemang i samarbete med Studieförbundet och som regel också i Studieförbundets lokaler. Som medlemsorganisation i Studieförbundet har vi också

tillgång till lokal för våra styrelsemöten.

Kenth Ljungberg

SAMRÅD; REMISSER MM

Föreningen har besvarat remisser om bevarandeplanerna för Natura 2000-planer för Ivösjön-Oppmannasjön, Ravlunda skjutfält samt Rinkaby skjutfält.

Föreningen har yttrat sig över Kristianstads kommuns förslag till grönplan, vars syfte är att vara underlag för planeringen och förvaltningen av kommunal mark. Föreningen anser att grönstrategin och den nya grönplanen är viktiga och att det måste tas större hänsyn till de gröna värdena än vad som hittills gjorts. Som dåligt exempel pekar vi på detaljplaneförslaget för nytt badhus på Näsby, som ödelägger en gammal regementspark intill högskolan eftersom man förutom badhuset också vill pressa in stora bostadshus i samma parkområde.

Vi har också yttrat oss över Länsstyrelsens förslag till en regional klimat- och energistrategi för att öka förutsättningarna att nå ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne år 2030.

Naturskyddsföreningen i Kristianstad och Bromölla anser att strategin är bra och nödvändig för att minska utsläppen och därmed klimathoten.

Trafikplan för Kristianstad: Föreningen är positiv till de övergripande målen i kommunens trafikstrategi och den nya trafikplanen.

När det gäller utökad brytning av sand och grus i Kälkestad föredrar föreningen att man bryter djupare framför att man utökar täktens areal.

Föreningen har också yttrat sig över Kristianstads kommun planer på ingrepp i Södra Björket och föreslår att kommunen kompenserar detta genom att skapa ny parkmark eller stadsnära naturskog på annan plats!

STYRELSEMÖTEN

Styrelsen har sammanträtt den 22 jan, 13 feb, 4 april, 21 maj, 21 aug, 26 sept och 26 nov. Styrelsen har dessutom träffats två gånger för programplanering.

LÄNSFÖRBUND och RIKSFÖRENING

Karin Bergendal är ledamot i styrelsen för Naturskyddsföreningen i Skåne, vårt länsförbund. Till länsförbundets kretsråd i Lund 4 mars åkte Karin Bergendal och 18 november Barbro Ahlner och Karin Bergendal. På länsstämman 28 april i Falsterbo var Emma Andersson och Rune S Jacobsen våra ombud.

Under Riksstämman 16-17 juni i Uppsala var Karin Bergendal vårt ombud.

För styrelsen

Kristianstad den 1 mars 2019

Christer Neideman

Anders Sigfridsson

Ordförande

Sekreterare